

Keičiantis Lietuvos ekonominei situacijai, konkurencingumas tampa vis svarbesne tema. Atsižvelgdama į tai, kad vienas svarbiausių konkurencinio pranašumo veiksnių – aukšta produkcijos kokybė, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija kviečia žemės ūkio ir maisto gamintojus bei perdirbėjus įsijungti į Nacionalinę maisto kokybės schemą ir pasinaudoti dalyvavimo joje privalumais.

Dalyvavimas kokybės schemeje:

- Neprivalomas, laisvanoriškas
- Galimybė įgyti konkurencinį pranašumą
- Galimybė produktus ženklinti IKP ženklu
- Galimybė patenkinti vartotojų poreikius
- Galimybė kompensuoti Kokybės išlaidas pasinaudojant parama

Norint dalyvauti kokybės schemeje reikia:

- gaminti ir (ar) perdirbti produkciją, laikantis specifikacijų reikalavimų;
- produkciją (gamybos procesą) sertifikuoti.

Atsakinga institucija:

Žemės ūkio ministerija
Kokybės politikos departamentas
Kokybės skyrius

Gedimino 19, LT-01103 Vilnius,
Tel. +370 5 239 1164,
Fak +370 5 239 1212,
El. paštas: IngaS@zum.lt

Sertifikavimo institucija:

Ekologinio žemės ūkio sertifikavimo ir kontrolės įstaiga „Ekoagros“

K. Donelaičio g. 33, Kaunas
Tel. +370 37 203 181
Tel./Faks. +370 37 203 182
El. paštas: ekoagros@ekoagros.lt

Nacionalinė maisto kokybės schema:

Išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktai – IKP

Pagrindiniai reikalavimai

Pagrindiniai reikalavimai Maisto kokybės schemai reglamentuojami ES Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2007 ir Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006. Šių reglamentų pagrindu buvo sukurta Lietuvos nacionalinė išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų (toliau – IKP) gamybos schema.

Pagrindiniai IKP reikalavimai išdėstyti:

- Išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų pripažinimo taisyklėse, patvirtintose LR žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-524 (Žin., 2007, Nr. 126-5142)
- LR žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakyme Nr. 3D-308 „Dėl išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų specifikacijų“ (Žin., 2008, Nr. 66-2520)

IKP išskirtinumas

IKP ir jų gamybos ir (ar) perdirbimo procesas išsiskiria natūralumu, maistingumu bei aplinkos tausojimo aspektais, kuriuos, atsižvelgiant į produkto ar tokių produktų grupės rūšį, suteikia vienas ar keletas aprašytų faktorių: **Natūralumas.** Ribojamas atstumas nuo laukų (kuriuose auga augalai ir ganosi gyvuliai) iki taršos šaltinių, mineralinių trąšų, pesticidų, veterinarinių vaistų naudojimo kiekis, dažnumas ir laikas. Perdirbant IKP nenaudojami sintetiniai maisto priedai (konservantai, saldikliai, aromato ir skonio stiprikliai, dažikliai).

Maistingumas. IKP yra šviežesni, nes pateikiami vartotojui per trumpesnę nei įprasta tos kategorijos produktams laikotarpį. Taikomi ekstensyvūs auginimo, gamybos bei maistingumą išsaugojantys perdirbimo būdai, dėl ko produktai pasižymi išskirtiniu skoniu, kvapu, išvaizda ir konsistencija. IKP yra didesnis natūralios ląstelienos, mineralų, vitaminų, polifenolių bei kitų biologiškai vertingų medžiagų kiekis ar sumažinta energinė vertė, riebalų, sočiųjų riebalinių rūgščių, druskos, cukraus kiekis.

Aplinkos tausojimas. Naudojami geriausi prieinami gamybos būdai, aplinką saugojančios technologijos. Pagal apskaičiuotus augalams būtinų maisto medžiagų balansus naudojamas tik minimalus trąšų kiekis, būtinas visavertei augalų vegetacijai. Maksimaliai panaudojamos gamybos atliekos.

Specifikacijos

Konkretūs specifiniai IKP auginimo/ gaminimo, perdirbimo ir tiekimo rinkai reikalavimai nurodyti produktų grupių specifikacijose (Žin., 2008, Nr. 66-2520).

Šiuo metu ministerija kartu su socialiniais partneriais yra parengusi 7 skirtingų produktų grupių specifikacijas: bičių, grūdų, mėsos, paukštienos, pieno, šviežių vaisių ir daržovių bei kombinuotųjų pašarų. Tačiau norintieji gali pasirengti konkrečių produktų specifikacijas, kurių reikalavimai turi būti ne žemesni, nei numatyta IKP grupių specifikacijose, bei teikti jas ministerijai patvirtinti.

Sertifikavimas

Produkciją būtina sertifikuoti. Kol kas teisė sertifikuoti IKP suteikta tik VšĮ Ekoagros. Teisė gali būti suteikta ir kitoms norą pareiškusioms sertifikavimo įstaigoms, jei jos atitinka standarto LST EN 45011:2000 reikalavimus. (Žin., 2008, Nr. 60-2279)

Ženklinimas

IKP sertifikatas suteikia teisę produktus ženklini LR prekių ženklų registre įregistruotu, ministerijai nuosavybes teise priklausančiu IKP ženklu:

Ženklavimo tvarka nurodyta IKP pripažinimo taisyklių VI skyriuje.

Kokybės išlaidų kompensavimas

Ūkininkai, įsijungę į maisto kokybės schemą: - turi galimybę sukurti produkto pridėjamąją vertę, leidžiančią tikėtis aukštesnės produkto kainos; -gali gauti valstybės paramą (Žin., 2007, Nr. 46-1759) -iš ES paramos fondų gali kompensuoti sertifikavimo ir kitas fiksuotas dalyvavimo kokybės schemose išlaidas. Vienai valdai didžiausia paramos suma – 3000 eurų per metus. Remiama ne ilgiau kaip 5 metus.